

Studiebesök hos norsk äggproducent

Maximalt 7 500 värphöns och mycket tid i stallet

På sista dagen under sommarens europeiska fjäderfäkonferens (EPC) i Stavanger fanns möjlighet till "studiebesök" hos norsk ägg- eller kycklingproduktion.

Undertecknad tittade närmare på våra norska äggkollegor genom ett besök hos äggproducenten Oddmund Wiig.

En bit utanför Stavanger besökte vi Oddmund Wiig som sedan 2005 bedrivit äggproduktion i ett Big Dutchman Natura Nova. Oddmund var inne på sin åttonde hönsomgång med LSL och berättade med stor entusiasm om sin produktion. Valet av inredning gjorde han efter studiebesök i såväl Tyskland som i Sverige. Den stora fördelen med systemet, enligt Oddmund, var möjligheten det gav att kunna gå runt i stallet utan att störa hönsen. Stallet inrymde 7 500 höns men var byggt för att kunna rymma upp till 11 000 höns. Till skillnad från Sverige så finns inte krav på dagsljusinsläpp.

Ofta och mycket inne i stallet

Oddmund lägger ned mycket arbete i stallet. Stallet rundades fyra gånger per dag, enligt följande schema: En halvtimme efter att ljuset tänds kl 06. Därefter kl 10, 12 och slutligen kl 21 vilket var två timmar efter att ljuset släckts. Man inser fördelen med ett mindre stall när det kommer till att gå över avdelningen. Oddmund är noga med att plocka eventuella golvvägg och byta trasiga lampor för att minimera risken för ytterligare golvvägg. Oddmund uppgav vid besöket att det blir 10-20 golvvägg per dag. Utfodring sker 4-5 gånger per dag beroende på hur hönsen äter. Första utfodringen sker 15 minuter efter att ljuset tänts i aviären. Därefter tändes ljuset vid stallväggarna. Tiden mellan första och andra utfodringen är 3,5-4 timmar medan tiden mellan andra och tredje utfodringen är två timmar. Oddmund håller medvetet en längre tid mellan första och andra utfodringen för att försäkra sig om att hönsen äter rent i foder-

träget och inte lämnar mindre foderpartiklar. När hönsen varit i produktion i cirka 3,5 månader brukar det vara dags att minska ned ströbädden så att den inte blir för tjock.

Resultat:

Vid besöket var hönsen 44 veckor gamla och hade en värpprocent på 95,4 procent. Hönsen var välbefjädrade och åt cirka 111 gram foder per dag. Den ackumulerade dödligheten så långt, låg på 1,4 procent. Topproduktion nåddes när hönsen var 25 veckor gamla. Omgången innan hade hönsen producerat 21,9 kg ägg per höna under en period på 55 veckor och de hönsen slaktades ut vid 76 veckor och hade då en ackumulerad dödlighet på 2,8 procent.

Steinsland & Co.

Naturligtvis blev det ett besök hos ordförande för konferensens organisationskommitté Nils Steinsland och kläckeriet Steinsland & Co där 75 procent av Norges värphöns kläcks. Kläckeriet har varit verksamt sedan 1953 och man firade därmed 60-årsjubileum förra året. Mellan 1960 och 1993 bedrevs egen avel av den så kallade Nor-Bird. Under denna tidsperiod var Norges gränser stängda för import av djur. I samband med att gränserna öppnades 1994 övergick man till ett samarbete med Lohmann Tierzucht och sedan dess har man varit återförsäljare av Lohmann-hybriderna. Företaget är ett familjeföretag där Nils tog över efter sin far 1990 och där såväl hustrun Britt, dottern Tone och hennes man Tinashe är verksamma. Totalt kläcker man 5,2 miljoner

brukskycklingar och föder upp 600 000 unghöns per år. Man levererar kycklingar till 13 uppfödare och exporterar bland annat parentsdjur till Island. Till skillnad från Sverige, där vi importerar parentsdjur, så importerar man i Norge Grand parentsdjur (GP). Detta för att hålla importen så låg som möjligt. GP-djuren tas in en gång per år och sitter då 16-17 veckor i karantän. GP-djuren inhyses i så "family cages" med 18 hönor och två tuppar. Parentsdjuren inhyses däremot i aviärer både som ungdjur och som vuxna. Könssortering av parentsdjuren görs via kloasortering av japanska sorterare medan bruksdjuren könssorteras med hjälp av utseendet på vingpennorna.

Text och foto:
Alexandra Hermansson

Fakta norsk äggproduktion

I Norge finns totalt 15 unghönsuppfödare och 570 äggproducenter. Sedan 1976 är högsta tillåtna antal höns per produktionsplats 7 500. Undantagna är de producenter som bedrev äggproduktion före detta årtal och redan då hade fler än 7 500 höns. Dessa producenter får ha upp till samma antal som de hade före 1976.

Lohmann-hybriderna utgör 74 procent av marknaden medan Dekalb och ISA står för återstående 26 procent. Totalt 98 procent av hybriderna är vita.

Produktionsformerna är frigående inomhus i aviär (54%), inredd bur (42%) samt ekologisk produktion (4%).

Liksom i Sverige är näbbtrimning förbjuden sedan 30 år tillbaka. Dödligheten är låg med cirka 3,7 procent i aviär samt 2,3 procent i inredd bur. Vaccination görs endast mot Marek samt mot koccidiosis. Liksom i Sverige är kannibalism hos hönsen mycket ovanligt.

Konsumtionen av ägg har ökat med drygt 19 procent under de senaste fem åren. Detta beror framför allt på nya trender om nyttiga ägg.